

תניא יומי

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

חדש! שיעור התניא היומי בהקלטת שמע אצלכם ב'וואצאפ' מדי יום. להרשמה שלחו הודעת 'וואצאפ' עם המילים "שיעור תניא" ושם מלא למספר 0549770959

וקיום תורה ומצוות הוא אהבה ויראה. אהבה היא שורש לכל מצוות עשה ויראה היא השורש לכל מצוות לא תעשה, רגש האהבה לבורא הוא מה שמניע את האדם לקיים את רצונו, ורגש היראה הוא מה שמונע ממנו לעבור על רצונו.

מה צריך אדם לעשות כדי להגיע לרגשות אלו, כיצד מייצרים אהבה ויראה לבורא? בכללות ישנן שתי מדרגות ברגשות אלו. יש אהבה טבעית בנפש האלוקית שהיא חזקה מאוד ויכולה להביא את האדם לתענוג נפלא ואף לכלות הנפש, אך אהבה זו מגיעה כמתנה מלמעלה, היא אינה מצויה אצל רוב בני האדם ושמורה בעיקר לצדיקים.

הדרגה הנוספת היא אהבה ששייכת לכל אחד והיא מגיעה כתוצאה מעבודת האדם, כתוצאה מהתבוננות. כאשר אדם מתבונן בדברים המעוררים את האהבה (באופן כללי, בכך שהבורא הוא חיינו; באופן פרטי, בגדולתו ובאהבתו הגדולה אלינו), אז מתעוררת בלב האדם אהבת השם.

ועל כן בחלק זה של התניא יבאר את ראשית הדברים המעוררים, את האמונה הטהורה והנאמנה בייחודו ואחדותו יתברך.

פרק א' דברך ניצב בשמיים

פרק א' פותח בציטוט מספר דברים, פרשת ואתחנן: "וידעת היום והשבות אל לבבך כי השם הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד", מפסוק זה מובן כי אדם צריך להתאמץ לדעת ולהחדיר ללב שיש רק בורא אחד ואין כוחות נוספים שמתערבים בבריאה. לכאורה זהו דבר פשוט ומובן לכולם, ומהו החידוש בפסוק זה? אלא בוודאי שהפסוק בא לדרוש מהאדם משהו עמוק יותר, האדם נדרש להתבונן בכך שלא רק שאין עוד כוחות שולטים מלבד הקב"ה, אלא שאין עוד **מציאות** מלבדו. מתוך התבוננות זו יבוא לרגש הלב - אהבת ויראת השם.

אז מה למדנו השבוע?

השבוע מסיימים את החלק הראשון בספר התניא ומתחילים את החלק השני - שער הייחוד והאמונה

פרק נ"ג - המעשה הוא העיקר

בזמן בית המקדש הראשון, שרתה השכינה בקודש הקודשים באופן גלוי, הדבר התבטא בהנהגה הניסית ששרתה בו ובארון והלוחות שהיו שם. בבית שני כבר לא היו הארון והלוחות בקודש הקודשים, ולכן היה גילוי השכינה בדרגה נמוכה יותר. מאז חורבן בית שני, שורה השכינה בתורה לכן נאמר: "ואפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה עמו".

בתורה עצמה, נמשכת השכינה על ידי הלימוד ובעיקר על ידי קיום המצוות, היות ועיקר התורה היא המצוות המעשיות דווקא. גם מצוות תלמוד תורה, תפילה וברכות שהינן 'רוחניות' יותר, מחייבות תזוזה שפתיים, הנחשבים כמעשה, ולולא זה לא יצא ידי חובה. ולכן, הממשכת השכינה הוא גם על ידי תורה שבעל פה, כי המעשה בפועל, שהוא רצון השם, מבואר ומפורט בעיקר בתורה שבעל פה.

כעת, מובן טוב יותר מאמר ה"נוקא", לפיו אור השכינה דולק על האדם בזכות השמן. השמן הוא החכמה - התורה, המתבטאת גם במעשים טובים - מצוות. הפתילה, שהיא הנפש הבהמית, הופכת לאש ומאירה כאשר היא ספוגה בשמן (התורה).

גם ה'בינוני', על אף שאינו צדיק ולא הפך את הרע שבו לטוב, גם הוא מאיר את נפשו הבהמית, על ידי מעשים טובים. אמנם הבינוני מאיר ומזכך רק את הלבושים (מחשבה, דיבור ומעשה) ולא את כוחות הנפש כמו הצדיק, אך בכך גם הוא מקיים את התכלית - הארת העולם.

שער הייחוד והאמונה

הקדמה - חינוך קטן

בהקדמה לשער הייחוד והאמונה, החלק השני בספר התניא, מסביר אדמו"ר הזקן, כי היסוד לעבודת השם

לעילוי נשמת **עמרם בן ניסים הכהן**

יש מאין' השונה לגמרי מבריאה יש מיש', ולפי זה יובן כיצד הקב"ה יכול להשיג על כל פרט ופרט בבריאה.

אומן הלוקח חומר ומשנה צורתו לא בורא אותו יש מאין, ולכן לאחר שהאומן סיים את מלאכתו, אין הכלי שנוצר זקוק לאומן, הוא ממשיך להתקיים מעצמו, שונה מכך היא בריאת העולם.

כאשר הקב"ה בורא את העולם, הוא לא מתחיל מחומר קיים, הוא מתחיל מאין ואפס, ולכן העולם שנברא לא יכול להמשיך להתקיים מעצמו, זקוק לבורא שימשיך לברוא אותו כל רגע מחדש.

בדומה לנס שהיה בשעת קריעת ים סוף, אז רוח חזקה העמידה את המים כמו חומה משני הצדדים לכל הלילה. טבע המים הוא להיות ניגרים, דהיינו זורמים כלפי מטה (ולא עומדים כמו חומה), ולכן בזמן הנס, בו המים עמדו משני הצדדים, היפך הטבע שלהם, היה צורך ברוח שתעמיד אותם לאורך כל אותו לילה, ולא הספיק שהרוח תהיה רק בתחילת הלילה.

מהסבר זה משמע כי כוחו של הבורא - דבר השם - מהווה את העולם כל רגע מחדש, כוח הבורא חייב להוות את העולם כל רגע מחדש, ואם לא, העולם יחזור למצב המקורי שלו, יחזור להיות אין ואפס. מכך מגיעים למסקנה נוספת, אם הקב"ה מהווה כל פרט בעולם, ומבלעדיו אף נברא לא יכול להתקיים, חייבים לומר כי דבר השם המהווה את העולם נמצא בכל מקום כל הזמן.

ועניין זה יבואר בשער הייחוד והאמונה. דוד המלך אומר בתהילים: "לעולם השם דברך נצב בשמים", ופירש הבעל שם טוב שהכוונה היא, שאותן מילים ואותיות שאמר הקב"ה בבריאת העולם ("בעשרה מאמרות נברא העולם"), "יהי רקיע" לדוגמה, הן מהוות את הרקיע גם עכשיו, והן החיות הפנימית שלו.

כך הוא בנוגע לכל הבריאה, כולל גם הדומם (הגם שהדומם נראה חסר חיות), שבכל דבר יש חיות אלוקית, וללא חיות אלוקית זו הבריאה הייתה חוזרת להיות אין ואפס כמו שהייתה לפני שנבראה.

החיות של כל נברא בעולם מגיעה מהאותיות שנאמרו בעשרה המאמרות, ובהתאם לאותיות המחיות אותו נקבע השם של הנברא בלשון הקודש. למשל, "שור" מקבל חיות מהאותיות ש'ור' ולכן זהו שמו.

מכיוון שהחיות מה'עשרה מאמרות' היא גדולה מאוד, אין באפשרות הנבראים (שאינם מוזכרים ב'עשרה מאמרות') לקבל אותה ישירות, אלא דרך 'חילופי אותיות' (למשל חילוף הנקרא א"ת ב"ש, ובו האות א' מתחלפת באות ת', האות ב' באות ש', האות ג' באות ר' וכן הלאה), וכך מובן כיצד גם נבראים שהאותיות של שמם לא מופיעות בעשרה מאמרות (למשל אבן) מקבלים מהם את חיותם.

פרק ב' - בריאה יש מאין

בפרק ב' מרחיב אדמו"ר הזקן את ההסבר אודות בריאה

יסודות התניא

ישנם בתניא יסודות רבים בעבודת השם, עקרונות שעליהם בנויה עבודת השם ובלעדיהם עבודת השם חסרה.

פרק נ"ג - המשכת השכינה היא על ידי לימוד תורה ובפרט על ידי קיום מצוות; גם ה'בינוני' ממשיך שכינה על נפשו, על כל פנים על לבושי הנפש.

שער הייחוד והאמונה

פרק א' - יש חיות אלוקית בכל נברא; החיות היא דבר השם המהווה את העולמות.

פרק ב' - בריאת העולם היא באופן של יש מאין' ולולא כוח השם המהווה את הנבראים העולם היה חוזר להיות אין ואפס.

מהלך התניא -

פרק נ"ג - מסיים ההסבר בכך שהשכינה המסתתרת בתוך התורה נמשכת בעולם על ידי לימוד תורה ובפרט על ידי קיום מצוות. כך גם ה'בינוני' זוכה להמשיך שכינה על נפשו הבהמית.

מהלך שער הייחוד והאמונה

הקדמה - היסוד לעבודת השם הוא אהבה ויראה, כדי לעורר אהבה ויראה צריך ללמוד על גדולת השם, ועל כן בחלק זה מסביר על ייחודו ואחדותו של הבורא.

פרק א' - יהודי נדרש להאמין בכל שאין עוד מציאות מלבד הבורא, כדי להבין זאת מסביר שהעולם נברא בדבר השם.

פרק ב' - העולם נברא בדבר השם באופן של יש מאין, דהיינו שאם הבורא יפסיק לברוא את העולם הוא יפסיק להתקיים.

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חיזקיהו ז"ל
להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד